

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 czerwca 2026 r.

Poz. 4448

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.102.2026.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 28 maja 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662)

orzekam

nieważność uchwały nr XXVIII/215/2026 Rady Miejskiej Gminy Kłecko z dnia 29 kwietnia 2026 r. w sprawie diet oraz kosztów podróży służbowych radnych i przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 29 kwietnia 2026 r. Rada Miejska Gminy Kłecko podjęła uchwałę nr XXVIII/215/2026 w sprawie diet oraz kosztów podróży służbowych radnych i przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 25 ust. 4 i ust. 8 oraz art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) w związku z § 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. z 2021 r., poz. 1974) oraz § 2 ust. 2 i § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 r. w sprawie sposobu ustalenia należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych gminy (Dz. U. z 2000 r. Nr 66, poz. 800 ze zm.) w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 5 maja 2026 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Ocenianą uchwałą Rada Miejska Gminy Kłecko ustaliła diety dla radnych oraz dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych.

W treści § 8 ust. 1 uchwały postanowiono: "Przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej, odpowiednio do liczby stałych mieszkańców danej jednostki pomocniczej, przysługuje miesięczna dieta podstawowa w wysokości: 1) do 100 mieszkańców – 8% maksymalnej diety; 2) powyżej 100 do 150 mieszkańców – 8,2% maksymalnej diety; 3) powyżej 150 do 200 mieszkańców – 8,4% maksymalnej diety; 4) powyżej 200 do 250 mieszkańców – 8,6% diety; powyżej 250 do 300 mieszkańców – 8,8% maksymalnej diety; powyżej 300 mieszkańców – 9% maksymalnej diety". W treści § 8 ust. 2 uchwały natomiast uregulowano, że: "Liczbę mieszkańców, o których mowa w ust. 1 na rok kalendarzowy ustala się na podstawie danych z ewidencji ludności według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku".

W uchwale określono również zasady zwiększenia miesięcznej diety podstawowej przysługującej sołtysom sołectw. W § 9 uchwały wskazano, że: "Sołtysowi sołectwa przysługują zwiększenia miesięcznej diety podstawowej z tytułu: 1) wykonywania obowiązków opiekuna świetlicy wiejskiej położonej na terenie sołectwa oraz czynności pomocniczych związanych z zawarciem umowy najmu i prawidłowym rozliczeniem najmu – o powierzchni użytkowej: a) do 50 m² – o 1,6% maksymalnej diety, b) powyżej 50 do 100 m² – o 1,8% maksymalnej diety, powyżej 100 do 150 m² – o 2% maksymalnej diety, powyżej 150 do 200 m² – o 2,2% maksymalnej diety, powyżej 200 m² – o 2,4% maksymalnej diety; 2) doręczania decyzji podatkowych, gdy burmistrz jest organem podatkowym oraz zawiadomień o zmianie wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – o 0,1% maksymalnej diety za jedno skuteczne doręczenie".

W ocenie organu nadzoru, uchwalona przez Radę Miejską Gminy Kłecko zasada dotycząca diet dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych (§ 8 ust. 1 i § 9 uchwały) została podjęta z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662), dalej "ustawa". W myśl art. 37b ust. 1 ustawy: "Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej".

W kontekście ryczałtowego sposobu określenia wysokości diet na podstawie art. 37b ust. 1 ustawy zauważyć należy, że sądy administracyjne przyjmują tożsame stanowisko, jak w odniesieniu do diet dla radnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w uzasadnieniu wyroku z 11 października 2012 r., II SA/Op 387/12, opublikowanym w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych, dalej "CBOSA", wyjaśnił, że: "Użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37b ust. 1 u.s.g. wyraz «dieta» należy rozumieć (...) jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji. Skoro więc dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą". Mając na względzie tak rozumiane pojęcie "diety", Sąd uznał, że: "Rada gminy, korzystając zatem z normy kompetencyjnej zawartej w przepisie art. 37 ust. 1 u.s.g. winna dokonać określenia zasad, na jakich przysługują przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej diety i zwrot kosztów podróży, a więc określenia tych czynności funkcyjnych sołtysa, za które dieta przysługuje. Zakresem regulacji uchwały winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący organu wykonawczego przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji". Natomiast "ustalona w stałej kwocie dieta w formie ryczałtu miesięcznego traci charakter rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji", tym samym "zapis (...) uchwały, określający jedynie zryczałtowaną kwotę miesięczną diet w wysokości (...), w istotny sposób narusza przepis art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym".

Również w uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, CBOSA, stwierdzono: "Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady (przypis autora - winno być: przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem (...), iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Zgodnie z tezą wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 kwietnia 2020 r., II OSK 1276/19, CBOSA, "(...) przyjąć należy, że art. 37b ust. 1 u.s.g. zawiera upoważnienie dla organu stanowiącego gminy do sprecyzowania reguł (zasad), na jakich przysługiwać będzie rekompensata (wyrównanie wydatków i strat) w związku z wykonywaniem funkcji społecznej sołtysa. Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady (przypis autora - winno być: przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu

samemu faktowi bycia taką osobą. Zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys przez dłuższy czas nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Odnosząc powyższe do badanej uchwały stwierdzić należy, że ustalenie przez Radę Miejską Gminy Kłecko miesięcznych diet przysługujących przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych (§ 8 ust. 1 i § 9 uchwały), przy jednoczesnym braku regulacji przewidujących mechanizm ich obniżania w sytuacji, gdy ci przewodniczący nie wykonują przez dłuższy czas swoich obowiązków, stanowi istotne naruszenie art. 37b ust. 1 ustawy. Jednocześnie organ nadzoru wskazuje, że w § 10 uchwały określono, że: "W przypadku rozpoczęcia lub zakończenia pełnienia funkcji przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej w trakcie miesiąca, miesięczna dieta przysługuje proporcjonalnie do czasu jej pełnienia w danym miesiącu". Uchwała nie określa innych przypadków obniżenia wysokości diety. Z takiego unormowania wynika więc, że dieta nie ulega zmniejszeniu, pomimo niewykonywania przez przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej innych obowiązków. W uchwale nie wprowadzono więc unormowań, które określałyby sposób obliczania diety w sytuacji, gdy przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej nie wykonuje swoich obowiązków przez dłuższy czas, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów z tym związanych. Brak zasad potrąceń diety powoduje, że dieta traci swój charakter rekompensacyjny, co czyni uchwałę w sposób istotnie naruszającą art. 37b ust. 1 ustawy.

Tym samym konieczne jest stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały, jako że nie wypełnia ona w sposób prawidłowy normy kompetencyjnej wynikającej z art. 37b ust. 1 ustawy.

W tym stanie rzeczy, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego

I Wicewojewoda Wielkopolski

(-) Karolina Fabiś-Szulc

(kwalifikowany podpis elektroniczny)

Otrzymują:

Rada Miejska Gminy Kłecko

Burmistrz Gminy Kłecko